

معرفی رقم پنبه T2 (مناسب برداشت مکانیزه)

نگارش: محمدحسن حکمت

محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس (داراب)

این نشریه به شماره ۴۷۳۴۸ در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۸ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

شکل ۳- کشت مستقیم پنبه درون بقایای گیاهی گندم

توصیه‌های فنی در کشت رقم T2

- ۱- این رقم را به راحتی می‌توان پس از برداشت گندم با خاکورزی مرسوم و همچنین بدون خاک‌ورزی (کشت مستقیم) کاشت نمود.
- ۲- میزان کودپذیری پنبه رقم T2 در مقایسه با ارقام با تیپ باز بیشتر است، به نحوی که مصرف کوداوره را حدود ۲۰٪ می‌توان افزایش داد.
- ۳- بهترین آرایش کاشت این رقم، کشت به صورت مربع است به طوری که فاصله ردیف کاشت با فاصله بوته روی ردیف برابر باشد (۴۰×۴۰ سانتیمتر). در این حالت بوته‌ها در چهار سمت با رقابت یکسانی درگیر خواهند بود. در غیر این صورت آرایش‌های ۶۰×۲۰ و ۷۰×۱۵ آرایش‌های کاشت مناسبی هستند.
- ۴- چون این رقم دارای تیپ بسته است، علف هرز پیچک به راحتی به دور آن می‌پیچد این مسئله به ویژه در کاشت بی خاکورزی درون بقایای گندم مشهود است. بنابراین لازم است برای کنترل علف‌های هرز مزارع تحت کشت این رقم، راهکارهای مناسبی از جمله مصرف علف‌کش راندآپ به صورت هدایت شده بین ردیف‌های کاشت، اتخاذ گردد.
- ۵- قطع آبیاری پایان فصل رشد این رقم، حدود ۲۰ تا ۲۵ روز زودتر از ارقام دیررس امکان پذیر است.
- ۶- سرزنی بوته‌های این رقم را در پایان فصل رشد حدود ۱۵ روز زودتر از ارقام دیررس می‌توان انجام داد (در این زمان ۵۰٪ غوزه‌ها به اندازه نهایی خود رسیده‌اند).

Designed & Produced by VAZIRAN Advertising Agency | www.vaziran.com

پنبه گیاهی چند منظوره است که نیازهای متفاوتی از جامعه انسانی را برآورده می‌سازد. این گیاه در بیش از ۷۹ کشور جهان کاشت شده و موجبات اشتغال میلیون‌ها انسان را در صنایع نساجی و روغن کشی فراهم می‌سازد.

دانه پنبه ۶۰٪ پروتئین مورد نیاز دنیا را تأمین می‌کند و در تولید روغن خوراکی پس از سویا مقام دوم را در جهان داراست. تاکنون هیچ کدام از الیاف های مصنوعی قابلیت رقابت با الیاف پنبه را نداشته‌اند. الیاف پنبه از نظر قابلیت شستشو، دوام و استحکام، قدرت انتقال بخار آب، ثبات شیمیایی، نرمی، انعطاف، ایجاد حساسیت پوستی، مقاومت در برابر آتش‌سوزی، پوسیدگی و خسارت حشرات، نسبت به الیاف مصنوعی برتری دارد. هم‌چنین پارچه‌های پنبه‌ای قابلیت هدایت حرارتی خوبی داشته و به همین دلیل در تولید پوشاک زمستانه و تابستانه کاربرد دارد.

در ایران در دوره هخامنشیان کشت پنبه مرسوم بوده و لباس سربازان آن دوره از پنبه تهیه می‌شده است. در نوشته‌های پس از اسلام از مزارع پنبه در ساوه، رامهرمز و شوشتر و مالیات دریافتی از آنها نام برده شده است. پنبه های دنیای جدید که از گونه هیرسوتوم هستند در زمان صدارت امیرکبیر (۱۲۳۰ هجری شمسی) توسط کشتی آمریکائی بنام استاکینگ در ایران کشت و نتیجه آن گزارش شده است. زراعت این نوع پنبه در سال ۱۳۰۲ توسط شرکت مختلط ایران و روس در مازندران انجام گرفته و اولین کارخانه پنبه پاک‌کنی در سال ۱۲۹۸ در ایران تأسیس گردیده است.

در ایران و استان فارس اکنون ارقام اصلاح شده مختلفی از پنبه کشت می‌شوند که هر کدام دارای ویژگی های خاصی می‌باشند. یکی از این ارقام، رقم پنبه T2 می‌باشد که بخش تحقیقات پنبه مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس (داراب) طی سه سال فعالیت با به گزینی تک بوته، آنرا با شرایط استان فارس سازگار نموده است.

رقم پنبه T2

این رقم به دلیل داشتن ویژگی های خاص و مطلوب، با رضایت و استقبال کشاورزان روبرو شده است.

ویژگی‌ها

- ۱- عملکرد محصول بالا
 - ۲- کیفیت مناسب الیاف
 - ۳- متحمل به تنش خشکی و مصرف آب کم
 - ۴- تحمل بالا به پژمردگی ورتیسلیومی
 - ۵- بسیار زودرس (۱۲۰ - ۱۳۰ روز)
 - ۶- ارتفاع متوسط
 - ۷- شاخه‌های زایای کوتاه
 - ۸- کوچک بودن زاویه شاخه‌های زایا با شاخه اصلی
 - ۹- زیاد بودن فاصله اولین شاخه زایا از سطح خاک
- سه ویژگی آخر موجب می‌شوند که این رقم برای برداشت مکانیزه مناسب باشد.

استفاده از دستگاه های مکانیزه برداشت پنبه، علاوه بر کاهش هزینه تولید، با فراهم کردن شرایط برداشت به موقع و سریع محصول، فرصت کافی جهت کاشت دیگر محصولات (برای مثال گندم در داراب فارس) و انجام دیگر عملیات زراعی را در اختیار کشاورز قرار می‌دهد و از تلفات محصول پنبه در پایان فصل رشد جلوگیری می‌کند.

این رقم پنبه با داشتن ارتفاع تقریباً کوتاه، غوزه‌های نزدیک به شاخه اصلی، شاخه‌های زایای کوتاه، کمی زاویه شاخه‌های زایا با شاخه اصلی و زیادی فاصله اولین شاخه زایا از سطح خاک یا به عبارت بهتر داشتن تیپ صفر یا بسته، برداشت مکانیزه پنبه (شکل ۲) را تسهیل می‌کند. مجموعه این ویژگی‌های مثبت موجبات افزایش سود کشاورزان پنبه‌کار را فراهم می‌نماید.

صرفه جویی در مصرف آب

رقم T2 در مقایسه با دیگر ارقام تجاری استان فارس حداقل یک ماه زودتر تراست. به عبارت بهتر، این رقم، محصول را یک ماه زودتر به بازار عرضه می‌کند. از مزایای بسیار ارزشمند این زودرسی، صرفه جویی در مصرف آب است. زیرا این رقم از طریق کاهش دفعات آبیاری حدود ۳۰٪ صرفه جویی در مصرف آب را موجب می‌گردد. با تلفیق کاشت مستقیم (بدون خاک‌ورزی در بقایای گندم) این رقم (شکل ۳) و استفاده از روش آبیاری قطره‌ای، مصرف آب تا چهل درصد کاهش می‌یابد.

برداشت مکانیزه

اگر تمامی عملیات متفاوت تولید پنبه را مورد مقایسه قرار دهیم، بخش اعظم هزینه‌های آن (۳۰ تا ۴۰ درصد) مربوط به برداشت محصول است. در خلال چند سال اخیر، کمبود نیروی کارگری و افزایش سریع دستمزد، برداشت مکانیزه پنبه را بسیار ضروری ساخته است.